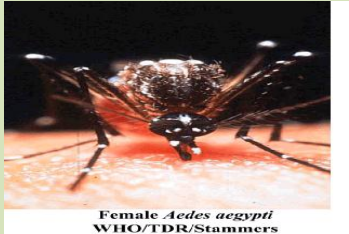

โรคไข้เลือดออก

เป็นโรคที่มีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัสที่สำคัญ 2 ชนิด คือ เดงกี (dengue) และชิคุนกุนยา (chikungunya) เชื้อแดงกึ่งนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 4 สายพันธุ์ ซึ่งจะติดต่อกันเมื่อยุงลายไปกัดคนที่มียุงกัดแล้วแพร่ไปสู่คนปกติ

การที่เรียกโรคนี้นี้ว่า “ไข้เลือดออก” ก็เพราะเมื่อเป็นโรคนี้นี้แล้วจะมีอาการการรั่วของพลาสมาหรือน้ำเหลืองออกจากเส้นเลือด ทำให้ความเข้มข้นของเลือดเพิ่มขึ้น มีน้ำในช่องปอดและช่องท้อง ส่วนอาการเลือดออกที่พบจะมีเลือดกำเดาออก เลือดออกใต้ชั้นเยื่อบุตา ตามเหงือก สำหรับอาการเลือดออกที่รุนแรง คือ เลือดออกในกระเพาะอาหารและลำไส้ มีการอาเจียนเป็นเลือด

Female Aedes aegypti
WHO/TDR/Stammers

สาเหตุการเกิดโรค

ยุงลายตัวเมียจะกัดและดูดเลือดผู้ป่วยซึ่งมีไวรัสไว้ แล้วเชื้อจะเข้าไปฟักตัวในยุง ซึ่งจะทำให้ยุงมีเชื้อไวรัสอยู่ในตัวตลอดอายุของมัน (ประมาณ 1-2 เดือน) และจะแพร่เชื้อไปสู่คนอื่น ๆ เมื่อถูกยุงลายที่มีเชื้อกัด

อาการของโรคไข้เลือดออก

1. มีอาการไข้สูง 2-7 วัน
2. ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามร่างกาย
3. หน้าแดง และพบจุดแดงๆ ตามลำตัว แขน ขา
4. ถ้ามีไข้ประมาณ 3 วัน แล้วยังไม่ได้ไปหาหมอ จะพบว่าเมื่อไข้ลดลงมีอาการซึมอ่อนเพลียไม่อยากรับประทานอาหาร อาจมีอาการอาเจียนออกมา ถ้าสังเกตจะพบว่า มีสีน้ำตาล บางรายที่มีอาการรุนแรงจะกระสับกระส่าย มือเท้าเย็น ยิ่งถ้ากดบริเวณลิ้นปี่แล้วรู้สึกเจ็บ ให้สงสัยว่าป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก
5. ถ้าไม่ได้รับการรักษา จะเข้าสู่สภาวะช็อก และอาจเสียชีวิตได้ภายหลังมีอาการช็อก 12-24 ชั่วโมง

การดูแลรักษาเมื่อเป็นไข้เลือดออก

โดยทั่วไปจะรักษาตามอาการและความรุนแรง ถ้าอาการไม่รุนแรงจะหายได้เอง โดยไม่ต้องใช้ยารักษาในรายที่มีอาการรุนแรงให้รักษาตามอาการ ดังนี้

- ✚ ถ้าผู้ป่วยมีไข้สูง ควรใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดตัวเพื่อลดไข้และป้องกันอาการชักจากไข้สูง
- ✚ หากจำเป็นต้องให้ยาลดไข้ ควรใช้ยาพาราเซตามอล ห้ามให้ยาแอสไพริน เพราะจะทำให้เส้นเลือดเปราะและแตกง่าย
- ✚ ถ้าผู้ป่วยมีอาการอ่อนเพลียหรือขาดน้ำให้ดื่มน้ำผลไม้หรือน้ำตาลเกลือแร่บ่อยๆ
- ✚ ให้รับประทานอาหารอ่อนๆ ย่อยง่าย เช่น ข้าวต้ม โจ๊ก นม น้ำหวาน
- ✚ ติดตามอาการอย่างใกล้ชิด ถ้าเกิดอาการนำช็อก คือ ปัสสาวะน้อยลง กระสับกระส่าย มือเท้าเย็นรอบปากเขียว พร้อมๆ กับ ไข้ลดลง ให้รีบนำส่งโรงพยาบาลทันที

ไข้เลือดออก ภัยร้ายใกล้ตัว

หยุดไข้เลือดออก

ด้วยความปรารถนาดีจากเทศบาลตำบลดอนเจดีย์

โทร. ๐-๓๕๕๙-๑๒๔๐ ต่อ ๑๐๓

● แหล่งที่อยู่ของยุงลาย

โดยทั่วไป ยุงลายจะอาศัยและวางไข่ในแหล่งน้ำที่ใสและนิ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาชนะเก็บกักน้ำในบ้านมากกว่าแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

วิธีการจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย เพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

1. ปิดฝาตุ่มน้ำให้มิดชิด
2. คว่ำภาชนะต่างๆ ที่ไม่ได้ใช้เพื่อป้องกันน้ำขัง
3. ใส่เกลือแกงหรือน้ำส้มสายชู 2 ช้อนชาในน้ำจานรองขาตู้กับข้าว
4. หมั่นเปลี่ยนน้ำแจกันทุกสัปดาห์
5. ใส่ปลาในอ่างบัวหรือภาชนะที่ปลูกพืชน้ำ
6. เปลี่ยนน้ำและทำความสะอาดภาชนะที่เก็บน้ำในห้องน้ำทุกสัปดาห์
7. จานรองกระถางต้นไม้ให้ใส่ทรายเพื่อซึมซับน้ำหรือเทน้ำทิ้งทุกสัปดาห์
8. ดูแลบริเวณบ้านเก็บทำลายไม่ให้มีภาชนะที่มีน้ำขัง

นวัตกรรมสำหรับป้องกันโรคไข้เลือดออก

วิธีแรก ก้อนปูนแดง ยุงแสง

วิธีนี้ง่ายๆ ปั้นปูนแดงเป็นก้อนกลม ลูกประมาณลูกปิงปอง 1 ก้อน ใส่โถงมังกร 1 ใบ หากเป็นโถงใหญ่อาจจะใส่ 4 – 5 ก้อน ก็ได้ โดยจะใช้ได้ 3 เดือน แล้วเปลี่ยนใหม่ เหมือนทรายอะเบท แต่น้ำที่

ใส่ทรายอะเบทจะนำมากินไม่ได้ ผิดกับน้ำที่ใส่ปูนแดงที่สามารถนำมาใช้กิน ใช้อาบได้

วิธีที่สอง มะกรูดช่วยได้

ผลมะกรูดที่อยู่ตามบ้านมีผู้ศึกษาและวิจัยว่าสามารถฆ่าลูกน้ำยุงลายได้ นำเอาไปใช้ในหมู่บ้าน การใช้ผลมะกรูด 3 ลูกต่อน้ำ 1 โถงมังกร จากศึกษาและวิจัย พบว่าใช้แบบผ่าซีกดีกว่าใส่ลงไปทั้งลูก 4 – 5 วัน ก็เอามะกรูดออกแล้วเปลี่ยนใหม่

วิธีที่สาม ปิ๊บฆ่าตัดตอน

ยุงลายพาหะนำโรคไข้เลือดออก ที่นำเชื้อไข้เลือดออกมี 2 ชนิด คือ ยุงลายบ้าน ยุงลายสวน ยุงลายบ้านอาศัยหากินเลือดบริเวณบ้านในเวลากลางวันส่วนกลาง คืนจะเกาะพักตามเสื้อผ้าที่ห้อยแขวนในที่มืด เมื่อได้ข้อมูลตรงนี้การใช้กับดักยุงลายเพื่อลดจำนวนยุงแบบง่ายๆ ให้หาปิ๊บเปล่ามา ใส่เสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วลงไปปิ๊บ เอาไปตั้งไว้ในมุมมืดของบ้าน ช่วงเช้านำฝามาปิดแล้วนำไปตากแดดทั้งวัน ยุงลายเมื่อถูกความร้อนก็จะตาย ปิ๊บ 1 ใบ จะได้ยุงลายมากมายนำไปวาง สัก 2-3 ใบ ก็จะลดจำนวนยุงลายให้น้อยลง

พิชิตไข้เลือดออก ด้วยมาตรการ 5 ป.ปราบยุงลาย + 1 ข. ขัดล้างไข่ยุงลาย

1. ปิด : ปิดภาชนะขังน้ำให้มิดชิดป้องกันยุงลายลงไปวางไข่
 2. เปลี่ยน : เปลี่ยนน้ำในแจกันถังเก็บน้ำ ทุก 7 วัน เพื่อตัดวงจรลูกน้ำที่จะกลายเป็นยุง
 3. ปล่าย : ปล่ายปลากินลูกน้ำในภาชนะใส่น้ำถาวร เช่น ปลาหางนกยูง ปลากัด ปลากระดี่
 4. ปรับปรุง : ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ปลอดโปร่งโล่งสะอาดลมพัดผ่าน ไม่เป็นที่เกาะพักของยุงลาย
 5. ปฏิบัติ : ปฏิบัติเป็นประจำจนเป็นนิสัยและลงมือทำทันที
- และ ข. : ขัดล้างไข่ยุงลาย ที่อาจติดอยู่กับภาชนะต่างๆ ที่ใช้ใส่น้ำ เช่น อ่างปลา แจกันดอกไม้ กระถางต้นไม้ อ่างน้ำเพื่อกำจัดไข่ยุงลาย

สารน่ารู้

- สามารถรู้ว่าเป็นไข้เลือดออกตั้งแต่วันแรกหรือไม่
 - ใน 1-2 วันแรกจะไม่สามารถแยกจากโรคอื่นๆ ได้ จำเป็นต้องนัดมาตรวจร่างกายและอาศัยการตรวจเลือดค่ะ
- จะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นไข้เลือดออก
 - ผู้ป่วยจะมีไข้สูงลอย ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว มีอาการหน้าแดง มีจุดแดงๆ หรือจุดเลือดออกเล็กๆ ตาม แขน ขา รักแร้ และลำตัว
- หากรัดแขนแล้วมีจุดเลือดจะเป็นไข้เลือดออกทุกรายหรือไม่
 - ไม่จริงทุกราย มีเชื้อโรคมามากมายที่ทำให้เกิดจุดเลือดออกแบบไข้เลือดออกได้เช่นกัน
- เมื่อทราบว่าเป็นไข้เลือดออกแล้วต้องดูแลอย่างไร
 - รักษาตามอาการ เช่น ถ้ามีไข้สูงควรให้รับประทานยาพาราเซตามอล เช็ดตัวบ่อย ๆ ด้วยน้ำอุ่น รับประทานอาหารอ่อน ๆ และเฝ้าติดตามอาการนำก่อนช็อกเพื่อช่วยเหลือได้ทันเวลา

